

Kommunal Författningssamling

Strategi mot otillåten påverkan mot förtroendevalda

Dokumenttyp	Strategi
Dokumentnamn	Strategi mot otillåten påverkan mot förtroendevalda
Nämnd	Kommunstyrelsen
Förvaltning	Kommunkansliet
Antagen	2018-06-16
Paragraf	§ 76/2018
Ansvar	Säkerhetschef

Strategi mot otillåten påverkan mot förtroendevalda

2018-05-03 (version 1.0)

Antagen av kommunstyrelsen 2018-05-16 § 76

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte och mål.....	3
Revidering.....	3
Vad är otillåten påverkan?	4
Trakasserier.....	4
Hot	4
Våld	4
Mutor	4
Roller och ansvar	5
Polisen.....	5
Säkerhetsansvarig inom partiorganisationerna	5
Kommunens säkerhetschef	5
Hot mot offentliga möten och sammanträden	6
Lag (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting	6
Förebyggande arbete	6
Säkerhetstänk inför offentliga möten	7

Inledning

Otillåten påverkan mot förtroendevalda är på flera sätt ett allvarligt hot mot det demokratiska systemet. Svårigheter att rekrytera och behålla politiker, ökade kostnader i form av skyddsåtgärder samt svårigheter att kunna hålla ett öppet och transparent samhälle är bara några av de följder som otillåten påverkan kan innebära. Dessutom riskerar trakasserier, hot och våld samt erbjudande av mutor att påverka hela den demokratiska beslutsprocessen.

Otillåten påverkan mot förtroendevalda går dock att förebygga. Främst handlar det förebyggande arbetet om utbildning, information och en tydlighet kring uppdraget för de förtroendevalda. Med denna strategi vill Kävlinge kommun tydliggöra hur kommunen bedriver detta förebyggande arbete. Strategin ska vara en del av introduktionen för nyinvalda politiker i Kävlinge kommun, och ska även ses som ett fortsatt stöd i de förtroendevaldas uppdrag.

Syfte och mål

Kommunens säkerhetsenhet har tagit fram denna strategi med syfte att utgöra ett förebyggande stöd för de politiker i Kävlinge kommun som har eller riskerar att utsättas för olika former av otillåten påverkan.

Målet är att den eller de som drabbas:

- ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar
- ska kunna uppnå och känna godtagbar trygghet och säkerhet, både under sitt uppdrag och i övriga privata sammanhang
- inte ska utsättas för otillåten påverkan i sitt beslutsfattande

Revidering

Denna strategi ska vara föremål för revision en gång per mandatperiod.

Kommunens säkerhetsenhet ansvarar för revideringen.

Vad är otillåten påverkan?

Otillåten påverkan är ett samlingsnamn för påtryckningar som har en negativ påverkan på de förtroendevaldas uppdragsutövning. Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier, hot och våldssituation mot person eller egendom samt erbjudande och mottagande av mutor. Otillåten påverkan utgör således ett stort arbetsmiljöproblem som riskerar att påverka den enskildes beslut, samt som i förlängningen också utgör ett hot mot demokratin.

Trakasserier

Trakasserier omfattar ett brett spektrum av beteenden av en stötande karaktär. Med trakasserier avses obehagliga telefonsamtal, ofredande och angrepp genom t.ex. sociala medier eller oönskade besök av okända personer runt privat bostad/på arbetsplatsen till den förtroendevalda.

Trakasserier, och även hot, som framförs via sociala medier är oftast anonyma, hårda och råa till sin karaktär. Tecken på kartläggning eller att oönskade varor beställts i den förtroendevaldes namn, i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag, kan också anses som trakasserier.

I vissa situationer kan trakasserier betraktas som ofredande, olaga förföljelse eller fridkränkingsbrott och samtliga dessa brott är straffbara gärningar.

Hot

Den som hotar en förtroendevald med brottslig gärning, för att framkalla allvarlig fruktan, kan dömas till olaga hot.

Det är alltid den drabbade personens subjektiva uppfattning som avgör om en situation är att uppfatta som hotfull och sådana situationer ska alltid tas på allvar samt polisanmälas.

Även om den förtroendevalda personen utsätts för trakasserier eller hot och våld på sin fritid, men som riktar sig mot dennes utövning, ska händelsen hanteras i enlighet med denna strategi. Likaså gäller det händelser där närstående till en förtroendevald drabbas av direkta eller indirekta hot och/eller hot om våld.

Våld

Våld är en handling mot en person som medför en fysiskt eller psykisk skada på den som blir utsatt för handlingen. Den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter hen i vanmakt eller något sådant tillstånd kan dömas för misshandel.

Mutor

En muta är en gåva, en tjänst eller annan förmån där mottagaren har en möjlighet att särbehandla givaren, givarens anhöriga, eller som tack för utförda tjänster.

För Kävlinge kommun finns sedan 2015 "etiska regler" antaget i kommunfullmäktige, § 78/2015, hur företrädare ska följa gällande lagstiftning kring korruptions- och mutbrott.

Roller och ansvar

Förtroendevalda är inte formellt anställda av kommunen, vilket gör att otillåten påverkan mot dem inte är en arbetsmiljöfråga i juridisk mening (enligt arbetsmiljölagen, AFS1993:02).

Polisen

Den lokala polisen har huvudansvaret för personskydd av förtroendevalda i kommuner, vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om otillåten påverkan mot förtroendevalda främst är en uppgift för polismyndigheten. Alla former av otillåten påverkan ska polisanmälas.

Endera kan den som utsätts på otillåten påverkan själv anmäla händelsen till polisen, eller vända sig till partiets säkerhetsansvariga i länsförbundet, eller vända sig till kommunens säkerhetschef för en första bedömning.

Vid pågående brott ska polisen omedelbart tillkallas via 112 om gärningsman/-män finns i direkt anslutning till brottsplatsen, samt att polisanmälan ska upprättas av polisman på plats.

I övriga fall när gärningsman/-män inte kan pekats ut kan polisanmälan antingen göras genom att ringa 114 14 eller genom personligt besök på polisstation.

Säkerhetsansvarig inom partiorganisationerna

Samtliga partier i Kävlinge kommun ska ha en utsedd säkerhetsansvarig inom sitt eget länsförbund som kan föra dialog med både berörd politiker och kommunens säkerhetschef, exempelvis inför ett politiskt evenemang.

Utsedd partisäkerhetsansvarig ska vara väl uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma för de förtroendevalda inom sitt parti, samt aktuella och kontroversiella frågor som kan väcka starka känslor bland medborgarna.

Utsedd partisäkerhetsansvarig ska också vid uppkommen händelse informera kommunens säkerhetschef samt kunna ge en samlad första bedömning.

Kommunens säkerhetschef

Kommunens säkerhetschef har som uppdrag att vara rådgivande åt de politiska organisationerna i deras egna förebyggande säkerhetsarbete inför möten/evenemang, under akuta händelser såväl som efter inträffad händelse.

Kommunen kan vid identifierat behov, och efter samråd med polisen, öka personskyddet för förtroendevalda genom att erbjuda tillgång till olika tekniska larmlösningar, väktare, ordningsvakt samt personskyddsvakt som kan krävas för att hantera uppkommen hotbild.

Vidare kan kommunens säkerhetsenhet i samverkan med partiets gruppleddare och utsedd säkerhetsansvarig även genomföra riskbedömningar, riskanalyser samt säkerhetssamtal för den förtroendevalda politiker som har en hotbild på sig.

Uppdraget avgränsas endast till de invalda partierna för innevarande mandatperiod.

Hot mot offentliga möten och sammanträden

Lag (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting

Då misstanke finns om att det inför ett sammanträde kan komma att ske ett brott som innebär allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet ska det – innan mötet – genomföras en hotbilda-bedömning. Denna hotbilda-bedömning ska göras i samråd mellan mötets ordförande, kommunens säkerhetschef och polisen. Därefter beslutar mötets ordförande om det ska genomföras en säkerhetskontroll i samband med inpassering till de lokaler sammanträdet ska genomföras i.

I det dokumenterade beslutet ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet.

Säkerhetskontrollen omfattar besökare till det sammanträde och de lokaler beslutet avser. Kontrollen avser inte ledamöter, ersättare, eller andra som på grund av lag eller särskilt uppdrag närvarar vid sammanträdet. Mötets ordförande får även undanta andra personer från kontrollen.

Säkerhetskontroll av besökare avser kroppsvisitation med metalldetektor som utförs av polisman och/eller ordningsvakt med förordnande av polismyndigheten. Beslut om säkerhetskontroll får och kan inte överklagas.

Inför varje offentligt politiskt framträdande och sammanträde bör de förtroendevalda i samråd med utsedd säkerhetsansvarig för respektive parti bedöma om det föreligger några risker som ska beaktas och åtgärdas innan mötet.

Förebyggande arbete

Initialt ligger denna strategi till grund för det förebyggande arbetet gällande otillåten påverkan innehållande trakasserier, hot och våld samt mutor mot förtroendevalda i Kävlinge kommun.

Vid varje mandatperiod ska någon form av utbildning/information genomföras för samtliga förtroendevalda kring säkerhetsfrågor. Denna strategi ska också finnas med i det material nyvalda politiker får i samband med ny mandatperiod.

För alla enskilda förtroendevalda är det viktigt att, vid en riskbild mot funktionen som innefattar hot och/eller våld, vara riskmedveten och genomföra egna riskbedömningar för att undvika eller minimera riskbilden mot en själv och ens familj. Ett exempel på sådan riskbedömning kan vara att välja alternativ väg hem efter ett politiskt möte. För hjälp med riskbedömningar kan partiets säkerhetsansvarige, alternativt kommunens säkerhetsenhet, rådfrågas.

Kommunens säkerhetsenhet har tagit fram informationsbladet "*Säkerhetsinformation till förtroendevalda i Kävlinge kommun*". Detta informationsblad innehåller kort information om vad förtroendevalda ska tänka på i sitt uppdrag. Informationsbladet delas ut till samtliga förtroendevalda i Kävlinge under valperioder, och innehåller konkreta och aktuella tips kring hur förtroendevalda kan undvika otillåten påverkan och annan otrygghet i sin uppdragsutövning. Säkerhetsenheten kan dock inte göra mer än att uppmuntra de förtroendevalda att följa tipsen i

informationsbladet – liksom att följa denna strategi – då det yttersta ansvaret för den enskilde förtroendevaldas säkerhetsåtgärder ligger hos den förtroendevalda själv.

Säkerhetspolisen uppdaterar dessutom inför varje valår boken "*Personlig säkerhet*" som i flera olika avsnitt ingående beskriver förebyggande åtgärder. Denna bok kommer säkerhetsenheten att dela ut till samtliga förtroendevalda i Kävlinge under valperioden, som en extra säkerhetsåtgärd.

Boken finns även att ladda ner i digital form från Säkerhetspolisens hemsida, www.sakerhetspolisen.se

Den finns under: Publikationer – Rapporter, ämnesvis – Säkerhetsskydd – Personlig säkerhet

Säkerhetstänk inför offentliga möten

När ett offentligt möte ska arrangeras bör partiet alltid, innan mötets genomförande, gå igenom de säkerhetsrutiner som finns inom partiet och analysera om det föreligger någon uttalad risk- och hotbild inför genomförandet. Nedan följer några viktiga punkter att komma ihåg...

- Säkerställ att lokal polis är informerad om mötets genomförande.
- Kontrollera om det samtidigt ska hållas andra möten intill ert planerade möte, t.ex. en demonstration.
- Välj lämplig talarplats som möjliggör smidig väg till och från platsen utan konfrontation från personer med annan politisk uppfattning.
- Placera talaren att hen får "ryggen fri" med skyddad bakgrund.
- Var uppmärksam på att mötet kan dra till sig enskilda personer/grupper som utgör risk för hot och våld.
- Var beredd på angreppsrisk från personer nära scenen samt undersök eventuella skydds- möjligheter om föremål kastas mot scenen.
- Säkerställ att utsedd säkerhetsansvarig under mötet snabbt kan larma polis via 112 om det uppstår en allvarlig och hotfull situation.
- Undvik ensamarbete i valstugor.
- Bedöm egna resurser och eventuella säkerhetsåtgärder som kan krävas för att uppnå en godtagbar skyddsnivå.
- Samverka i dialog med den lokala polisen och kommunens säkerhetsenhet.